

1. Kuvaile mitä tarkoittaa kiintymyssuhde ja millaiset seikat vaikuttavat sen kehittymiseen.

2 / 2 p.alust.

[Vastaus alkaa]

Kiintymyssuhde tarkoittaa vauvan ja hoivaajan välistä emotionaalisesti merkittävää vuorovaikutussuhdetta. Kiintymyssuhteet ovat dynaamisia ja muuttuvat. Kiintymyssuhteen kehittymiseen vaikuttaa ensisijaisesti vanhemman tapa kohdella, huomioida ja suhtautua vauvaan. Vanhemman pysyvä sensitiivisyys, ennakoitavuus, johdon- sekä tarkoituksenmukaisuus kehittää turvallista kiintymyssuhdetta vauvan ja hoivaajan välille. Tosin on hyvä huomata, ettei kiintymyssuhteen edellytys ole kiintymyssuhde juuri vanhempaan, vaan pysyvä, johdonmukainen ja turvaa tuova suhde kehen tahansa. Turvallinen kiintymyssuhde edes auttaa lapsen perusturvallisuutta, ja antaa lapselle enemmän keskittymistä uuden oppimiseen ja leikkeihin, kun tämän ei tarvitse pohtia itseään puhki siitä, mistä saisi turvaa ja lohtua.

Vastauksen pituus: 706 merkkiä.

2. Miten kiintymyssuhteen laatua on tutkittu? Kuvaile koeasetelma.

2 / 2 p.alust.

Kiintymyssuhdeteoria on John Bowlbyn laatima teoria 1950-luvulta, missä todettiin lapsen hoivakokemusten perusteella muodostuvien kiintymyssuhteiden olevan joko turvallisia tai turvattomia. Tosin vasta 1964 Mary Ainsworth otti työkseen tutkia kiintymyssuhdeteoriaa koeasetelmin. Koeasetelmassa havainnoitiin tai observoitiin 12-20 kuukauden ikäisten lasten kiintymyskäyttäytymistä, eli sitä miten lapsi tuntee parhaimmaksi tavaksi saada tarvittavaa huomiota ja hoivaa vanhemmalta stressaavassa tilanteessa, joka on ero- ja "reunion" tilanteet. Ainsworthin strange situation menetelmässä on kahdeksan noin kolmen minuutin vaihetta, joita lyhennettiin lapsen tarpeiden mukaisesti. Lapsi ja vanhempi ovat aluksi kaksistaan tuntemattomassa laboratoriolosuhteissa, jossa on leluja vauvalle. Seuraavaksi vauvalle tuntematon henkilö tulee huoneeseen lapsen ja äidin lisäksi. Kolmannessa vaiheessa äiti poistuu huoneesta ja vauva jää tuntemattoman kanssa kaksistaan. Tällöin havainnoidaan lapsen reaktiota vanhemman poistumiseen ja tuntematon yrittää lohduttaa vauvaa. Sitten äiti palaa huoneeseen ja havainnoidaan miten lapsi reagoi tämän palaamiseen. Seuraavaksi tuntematon jättää vanhemman ja vauvan yksin leikkimään. Hetken kuluttua äiti taas lähtee, ja vauva tällöin jää täysin yksin tuntemattomaan huoneeseen, kunnes äiti taas palaa hetken kuluttua. Tätä menetelmää on kritisoitu koska se ei ota huomioon perimän ja temperamentin vaikutusta, kulttuurillisia eroja, aiheuttaa turhaa stressiä vauvalle sekä havainnointi tehdään vain hetkellisen asetelman perusteella. On olemassa ASQ-menetelmä, jonka on Watersin ja Deanan kehittämä koeasetelma. Jossa tutkija havainnoi vauvan käyttäytymistä kahden tunnin ajan pohtien jos 90 eri väitettä toteutuu tai ei. Esimerkiksi onko vauva enemmän kiinnostunut ihmisistä vaiko leluista. Taikka jos vauvalla on lempilelu huoneessa, yrittääkö hän vetää äitiään sen suuntaan vai meneekö lulun luo omineen. Tämä koeasetelma tapahtuu jo vauvalle tutussa ympäristössä, jotta mahdollinen vauvaan aiheutettava stressi voitaisiin minimoida. Tosin on argumentoitu tutun ympäristön tuovan lapselle turvan tunnetta sekä jo entuudestaan rauhoittavan pientä.

Vastauksen pituus: 1919 merkkiä.

3. Esittele tutkimuksessa selville saadut kiintymyssuhdetyylit.

2 / 2 p.alust.

Turvallinen kiintymyssuhde:

Huoltaja reagoi sensitiivisesti lapsen tunteisiin. Esimerkiksi, jos lapsella on vaippa täynnä ja hän itkee, huoltaja rauhoittelee lasta ja vaihtaa vaipan. Tämä saa lapselle turvallisen olon. Tutkimuksessa, kun tuttu aikuinen tuli takaisin huoneeseen lapset, joilla on turvallinen kiintymyssuhde huoltajaansa usein menivät aikuisen syliin, mutta pystyi jatkamaan omia leikkejä sen jälkeen. Välillä lapsi kävi tankkaamassa turvallisuuden tunnetta aikuisen sylissä.

Turvaton kiintymyssuhde:

Turvaton kiintymyssuhde tarkoittaa lapsen ja aikuisen välistä kiintymyssuhdetta, jossa lapsi ei koe turvallisuuden tunnetta aikuisen seurassa. Turvattomat kiintymyssuhteet ovat jaettu kolmeen eri ryhmään

Välttelevä kiintymyssuhde:

Välttelevä kiintymyssuhde tarkoittaa sitä, että lapsi ei uskalla näyttää kaikkia (etenkään negatiivisia) tunteitaan niin voimakkaasti. Tämä voi johtua siitä, että lapselle on pidetty todella tiukkaa kuria ja kielletty huonot tunteet esimerkiksi sanomalla "Älä huuda!" tai "Älä itke!" Tutkimuksessa, kun tuttu aikuinen tuli takaisin, lapset joilla oli välttelevä kiintymyssuhde vanhempansa usein vain jatkoivat vain leikkimistä, eivätkä juuri huomioinneet aikuisen paluuta.

Ristiriitainen kiintymyssuhde:

Ristiriitaisessa kiintymyssuhteessa lapsen tunteet eivät kulje johdonmukaisesti. Esimerkiksi tutkimuksessa, kun tuttu aikuinen tuli takaisin huoneeseen, lapsi saattoi itkeä ja mennä aikuisen syliin, mutta sen jälkeen alkaa lyödä tätä. Tämä voi johtua esimerkiksi huoltajan omasta ristiriitaisesta käyttäytymisestä, joka taas voi johtua esimerkiksi mielenterveys- tai päihdeongelmista.

Jäsentymätön kiintymyssuhde:

Jäsentymättömässä kiintymyssuhteessa lapsella ei ole ollenkaan turvallista huoltajan kanssa. Tämä usein johtuu lapsen kaltoin kohtelusta, huoltajan väkivallasta tai päihdeiden käytöstä.

Vastauksen pituus: 1639 merkkiä.

4. Millä tavalla vauva-ajan/varhaislapsuuden kiintymyssuhde vaikuttaa myöhempään kehitykseen?

2 / 2 p.alust.

Vauva-ajan/varhaislapsuuden kiintymyssuhde vaikuttaa myöhempään kehitykseen monella eri tavalla. Kiintymyssuhde luo pohjan lapsen perusturvallisuudelle, minkä takia olisi tärkeää, että lapsella olisi vähintään yksi pysyvä kiintymyssuhde, mielellään useampi. Tutkimuksissa on huomattu, että ensimmäisen vuoden aikana syntynyt kiintymyssuhde tyyli ei vaikuta myöhempään kehitykseen yhtä merkittävästi kuin ensimmäisten vuosien aikaiset kokemukset. Varhainen kiintymyssuhde on ensinnäkin lapselle elintärkeää hengissä säilymisen kannalta, minkä lisäksi se vaikuttaa myöhempään luottamukseen sekä muihin ihmisiin suhtautumiseen. Kiintymyssuhteet vaikuttavat paljon siihen, millaista käytöstä ihminen hakee muilta ihmisiltä sekä esimerkiksi tulevaisuuden kumppaniltaan. Lapsuudessa syntynyt turvaton kiintymyssuhde esimerkiksi isään saattaa vaikuttaa siihen, että kiintyy tietämättään kontrolloivaan ihmiseen, joka toimii impulsiivisesti. Lisäksi huono suhde isään, isän etäisyys tai tämän sensitiivisyyden puute ovat riskitekijöitä myöhemmässä elämässä. Turvallinen kiintymyssuhde lapsuudesta rohkaisee usein kokeilemaan uusia asioita ja tutkimaan maailmaa. Tällainen lapsi tietää, että voi aina palata kotiin olipa kyse mistä tahansa.